U. B. BERGEN
16/1.67
Ms. 1568 Id

- U K E N Y T T. -

Nr. 4. For frihet og sannhet. 9/3-42.

Vi vil frem, vi vil opp,
vi vil løfte vårt land
og vårt folk til det beste på jord.
Vi vil kjempe tilsammen,
enhver som en mann
mot det onde med dåd som med ord.

Det er ikke merkelig at Orvar Sæther ble fortvilet over den stilling Norsk Lærersamband kom i, da dette ble hilst velkommen av den norske lærerstand med utmeldelser fra akle lærere som føler og tenker norsk. Etter den iherdige propaganda skulle vel etter Sæthers mening lærerne være moden til en mer spesiell behandling. Når han så fikk ca. 6.000 utmeldelser i løpet av en dag, og da det i de følgende dager også strømmet tusener av personlige skrivelser hvori lærerne sa fra at de ikke kunne betrakte seg som medlemmer av Lærersambandet, måtte han og den øvrige del av det "statsbærende" parti få en kald dusj over seg. Så mange nordmenn hadde de vel neppe ventet å finne i Norge, der quislingene, støttet av tyskerne, bråker det beste de kan. Nå har quislingene fått føling med den tusentallige norske sivile hær som kjemper en stille kamp for det norske folk, en hær ikke bare av prester og lærere, men en hær hvori hver ekte nordmann gjør sin innsats.

Men tross alt prøver propagandaen seg: "engelskvennlig klikk står bak og villeder troskyldige lærere til overilet handling."

Quislingene tar feil, lærerne er ikke en flokk leietropper med slavedisiplin som hirden, men en nasjonal hær der samholdet bygger på ekte følt kjærlighet til land og folk!

Fra hjemmefronten:

En fri Osloavis forteller at tre av Oslos overlærere, Eide, Haug og Wiborg ble arrestert den 25. febr.. Den 27. ble dessuten lærerne Kvalheim og Holmin og skoleinnsp. Ribsskog fengslet, Ribsskog på tross av alvorlig mavesår. Avisen skriver til slutt om lærernes handling: "Utfallet av konflikten kan en ennå ikke forutsi. Men omkring barna har lærerne reist et vern som nå tusener foreldre slutter opp om. Parolen er - barna skal aldri utleveres til nasistene! Hirden skal aldri få lov til åndelig å voldta barna.

Vi siterer fra en annen fri avis: "Foreldrene i Oslo har organisert seg og ordnet med at hver klasse underholder en lærer. Dersom noen foreldre avser en krone pr. måned og de som har bedre råd avser fem eller tix eller flere kroner vil lærerne være hjulpet. Alle nordmenn må støtte dette, og det er slett ikke nødvendig å ha skolebarn fordi om man trer støttende til."

25. febr. sendte Universitetet et skriv til minister Skancke, undertegnet av 70 professorer og 78 universitetslærere, hvori de i bestemte former og på bred basis protesterer mot loven om ungdomstjenesten og mot tvangsorganiseringen av ungdommens oppdragere.

De nye nasistiske særutvalgene på Univerisitetet prøver å lokke studentene til seg med adgang til 50% moderasjon på kinobilleter. Studentene viser imidlertid sin forakt for landsforræderne, og hittil har bare 5-6 stykker benyttet seg av moderasjonen. Likeledes lokkes det med gratis middag for studenter som søker. Hittil har ikke en eneste søkt.

Treiders handelsskole i Oslo ble stengt fordi elevene ikke møtte til ettermiddagsskolen den 17. febr. Bestyreren ble arrestert.

Aksjonen den 17. febr. til minne om våre falne landsmenn var overordentlig vellykket i Oslo. Natten til denne dagen var det malt svarte kors over de fleste tyske plakatene, så det senere er gitt ordre om at disse skal vaskes ned. Det gir et inntrykk av folkets demonstrasjon når en hører at kinoene hadde ikke en gang 10% av vanlig spilleinntekt.

Høyesterettsdommer Thomas Bonevie har sendt Justisdepartementet et skriv hvori han på grunnlag av Haag-konvensjonen og Landkrigsreglementet påviser at da Quisling har dannet regjering mens landet er okkupert av en fremmed makt, kan denne regjering hverken faktisk eller rettslig ha noen annen myndighet enn den okkupasjonsmakten tillegger den, og så lenge krigen varer kan den ikke regnes som noen norsk statsregjering.

Bonnevie ble øyeblikkelig arrestert.

På Gausdal Høyfjellshotell inntraff Terboven forleden dag. Da han viste seg på dansgulvet forlot samtlige gjester dette. Resultatet var at Terboven øyeblikkelig lot seks av gjestene fengsle og sende til Oslo.

Som kjent ble de to ypperlige sportsmenn, Tor Salvesen og Kristian Aubert, begge premierte Holmenkoll-løpere, etter et par dagers fengsling i Møllergt. 19, Oslo, myrdet av Gestapo natten til den 15.febr. etter umenneskelige pinsler. Begge var 29 år og gift. Salvesen hadde en liten gutt på ca. 2 mdr. Familien ble først underrettet 8 dager etter ugjerningen. og likene er nektet utlevert. Først ble det forbudt å offentliggjøre dødsfallene, men familien har nå fått tillatelse til å gjøre det, dog således at man bare må nevne at guttene er død uten noen kommentarer.

Direktør Stenstrup ble etter et nytt "forhør" på Victoria Terasse av Gestapo sendt til Møllergt. 19. uten en tann i munnen, med sprngte trommehinner, hull i hodet og en brukket arm. Her ble han lagt direkte på gulvet i kjelleren og ble først tilsett av lege 8 dager senere.

Bergens Tidende hadde mandag den 2/3 en leder som tok til om lag slik: "Det er et stort spørsmål hvor våre store ånder ville stått i denne striden. Ta f.eks. Ibsen, skriver avisen, den kommer med noen tåpelige, intetsiende argumenter, som den har lånt fra Morgenavisens leder, (redaktøren er ikke svært original for tida) og den slutter med orda: "Er det noen tvil om hvor Ibsen ville stått i dag?" Det mener ikke vi heller, men vi er tilbøyelig til å anta at det måtte være på den motsatte siden av den Bergens Tidende og Morgenavisen vil plasere ham. Vi vil med noen enkle, innlysende argumenter vise hvilken side Ibsen i dag måtte stå på. For det første var Ibsen individualist. Ikke noen har som han forgudet den individuelle friheten. Fylkesfører Andersen uttalte på Festplassen for en tid sida at vi skulle ikke mer ha individuell frihet her i landet, men kollektiv. Ibsens individualisme er kjent nok. Vi skal nevne noen eks.: Han skrev sitt første skuespill "Cathelina" for å vise sin sympati med denne opprører mot vold og tyrani. Det sies om ham i skuespillet: "En venn der føler varmt for frihetssak, en fiende av urettferdig velde; en venn av hver en undertrykt, hver svak - med lyst og mot den mektige å felle." Dette skuespillet ble skrevet i 1848, februarrevolusjonens år. Ibsen var begeistret for denne revolusjonen og skrev hyldningsdikt til den, og dens idealer var de stikk motsatte av nasistenes. I "Samfunnets støtter" hevder Ibsen friheten og sannheten som sine idealer. Da tyskerne filmet skuespillet "En samfunnsfiende" utelot de replikken "Den står sterkest som står alene", fordi denne ikke passet med den nasistiske teori. P.g.a. plassmangel skal vi bare omtale et skuespill til, nemlig det mest aktuelle, "Brand". Nasistene har skrevet mye om dette skuespillet, men ikke hvorfor Ibsen skrev det, Det tyske overfallet på Danmark ligger til grunn for dette verket som for "Peer Gynt". Det opprørte Ibsen i det innerste å se en stormakt som Tyskland overfalle et lite land som Danmark (1864). Det stod for ham som vold og urett skulle få overmakta i verda. "Brand" er en kritikk til nordmennene fordi de ikke hjalp danskene. Han ville være stolt av nordmennene fordi de satte seg opp mot overfallsmennene. Han ville kjempet med oss i kampen for Norges frihet og for den individuelle frihet.

Sammendrag av de viktigste nyhetene de siste dager.

Russerne går fram over alt fra Leningrad til Krim. 7 byer er i forgrunnen, bl.a. Star-Russa, Vjasma, Kursk, Charkow, Djonierpetrowsk. Ved Star-Russa fortsetter ødeleggelsen av den 16. tyske arme. Den russiske fremrukning nærmer seg Wjasma, som beskytes av russisk artelleri. Her trues nå et tysk okkupert område på 25.000 kvm. fra å bli avskåret. Ved Kursk og Arjol innrømmet tyskerne i går at russerne har gjort to gjennombrudd. Charkow er under beskytning av russisk artelleri, og Timosjenko nærmer seg Djernieropetrowsk.

På Krim er det hårde kamper, og tyskerne har svære tap. Hitler har nå store vansker i sitt hovedkvarter i Kiew. I steden for å begynne noen våroffensiv må han sannsynligvis konsentrere seg om motangrep, meldes fra Stockholm.

Torsdag ble 100 tyske fly skutt ned. Russerne tapte 14. Stalin har 320 divisjoner som utgjør 10 mill. mann i foreløpige reserver.

På Java er Batavia okkupert av japanerne. Søndag ble meldt at det var ikke noe nytt fra Java utover den siste kringkastinsmelding fra Bandoeng, hvori det ble opplyst at japanerne hadde trengt gjennom de første linjer. Meldingen sluttet med "Lenge leve Dronningen til bedre tider kommer!" Situasjonen på Java er kritisk. I Burma lider japanerne store tap. og forsterkningene til engelskmennene på Malaya ble i steden sendt til Burmafronten. Japanerne sender store troppemasser mot Pegu, siste sted før Rangoon.

Fra Filipinene er det intet nytt. I Washington opplyses at Mc. Arthurs forsvar av Filipinene overfor den store overmakt er et militært militært mirakel.

Til Madagaskar kommer det antakelig en japansk flåte- og flydelegasjon, for eventuelt å opprette baser til trussel mot engelsk og amerikansk skipsfart. Meldingen er ikke bekreftet.

I Libya er det små trefninger.

20 franskmenn er skutt som represalie for overfallet på en tysk soldat. I Warsjava er 100 mann skutt på grunn av demonstrasjoner. Guvernøren truer med å utsulte hele Warsjava. 30.000 arbeidere ble arbeidsløse ved bombingen av tanksfabrikkene ved Paris.

I svenske aviser kommenterer en Quislings besøk i Berlin og konstanterer at ikke noen fra Utenriksdepartementet var på stasjonen og tok imot ham, og avisene i Berlin inneholdt intet om statsakten, men da Antonescu var i Berlin, var alle aviser full i skriverier. I Sverige er vedtatt mange solidaritetserklæringer til det kjempende norske folk.

5 nordmenn er dømt til døden. Alle var fra Trondheim . Vi nevner bl.a. Ole Benjaminsen, Rolf Isaksen, David Isaksen.

Biskopene Berggrav og Støren har meldeplikt i Oslo to ganger for dagen, første gang mellom 8-9 og annen gang om aftenen mellom 7-8.